

Alma D. Möller landlæknir bendir á að kórónuveirufaraldurinn sé tímabundinn og heilbrigðisstarfsfólk vant miklu álagi. Fylgst verði með álaginu og aðbúnaði og brugðist við eins og frekast er unnt. Hér er hún á upplýsingafundi Almannavarna og Embætti landlæknis í gámi við Skógarhlíð. Mynd/gag

Landlæknir tekur púlsinn á líðan lækna í kórónuveirufaraldrinum

„Ef við getum þetta ekki, þá hver?“ spyr Alma D. Möller landlæknir sem staðið hefur í ströngu í baráttunni við COVID-19 kórónuveiruna. Hún fylgist með álaginu og líðan lækna og annars heilbrigðisstarfsfólks og fær nú vikulegar skýrslur, meðal annars um mönnun, aðbúnað og álag.

■ ■ ■ Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir

„Við erum vel upplýst og dugleg þjóð. Við eigum frábærlega vel menntað og þjálfað heilbrigðisstarfsfólk og góða innviði í almannavörnum. Við kunnum að standa saman. Ef við getum ekki tekist á við veiruna, þá hver?“ spyr landlæknir og hvetur heilbrigðisstarfsfólk áfram. Hún bendir á að þótt mikið mæði á heilbrigðisstarfsfólki sé það tímabundið. „Við erum öll von að vinna mikið. Við munum komast í gegnum þetta.“

Þrátt fyrir hvatningarorðin hefur hún áhyggjur af álaginu sem nú er á heilbrigðisstarfsfólki. „Svo sannarlega,“ segir Alma.

„Það er alveg ljóst að framundan eru langar vinnutarnir hjá öllum en við reiknum með því að kúfurinn sé tímabundinn. Læknar og aðrir eru vanir að vinna mikið og við klárum okkur í gegnum það.“

Skýrslur gerðar um stöðuna

En verður skoðað hvernig álagið fer með starfsfólkið og hvort veiran leggst á sálina á læknum og öðru heilbrigðisstarfsfólki? „Já,“ svarar Alma. Embætti landlæknis hefur kallað eftir upplýsingum heilbrigðisstofnana svo huga megi að heilsu heil-

brigðisstarfsfólks nú þegar kórónuveiran COVID-19 geisar.

„Kallað hefur verið eftir upplýsingum um mönnun, aðbúnað og vinnuálag. Einnig hvort gæðum og öryggi sé ógnað og hvernig tekst að hafa stjórn á ástandinu,“ segir hún. „Við viljum vita um rauð flögg og skoða tölulegar upplýsingar.“

Fyrstu skýrslur bárust embættinu 24. mars og verður þeim skilað vikulega. Embættið fær einnig daglega skýrslur frá Landspítala og Sjúkrahúsinu á Akureyri. Fylgst verður sérstaklega með heilbrigðis-

„Okkur vantar nýja spítalann núna“

„Ég er að vona að það sem komi gott út úr þessum faraldri verði að menn geri sér betur grein fyrir mikilvægi heilbrigðisstarfsmanna,“ segir Alma D. Möller landlæknir.

„Okkur vantar nýja spítalann núna því þar verður stór gjörgæsludeild. Þar verður stór hátæknismitsjúkdómadeild þannig að enn og aftur: Við erum alltof, alltof sein að byggja nýjan spítala, en það þýðir ekki að tala um það núna. Við vinnum með það sem við höfum.“

Landlæknir segir íslenska heilbrigðiskerfið hafa staðið sig „ótrúlega vel“ í veirufaraldrinum COVID-19 sem komi ofan í afar bágborið ástand á bráðamóttökunni. „Það vann með okkur að 99 rúma hjúkrunarheimili á Sléttuvegi opnaði sama dag og fyrsti greindist með kórónuvírusinn. Ekki hefur verið sjúklingur á gangi bráðamóttökunnar síðan,“ bendir hún á. Viðbrögðin hafi verið snör.

„Við þekkjum veikleikana í heilbrigðiskerfinu svo vel að það var hægt að bregðast hratt við. Hingað til er okkur að takast vel

til,“ segir hún. Samvinna milli heilsugæslu, Læknavaktarinnar og Landspítala sé góð.

„Landspítalinn stendur sig frábærlega og mikið sem mæðir þar á farsóttarnefndinni og starfsfólki. Ég fæ daglega fundargerðir þaðan og dáist að því hvað þau spila vel úr hlutunum.“

Brátt reyni meira á heilbrigðisstofnanir úti á landi og vert sé að nefna einkareknar heilbrigðisstofnanir „Allir eru boðnir og búnir til að hjálpast að.“

starfsfólki sem smitist í starfi sem og sjúklingum sem smitist innan stofnana.

En álagið á þau Þórólf Guðnason sóttvarnalækni? „Við finnum fyrir álaginu, en Þórólfur er Vestmannaeyingur og ég Sigl-firðingur. Við höfum vertíðargen í okkur og höldum sjó. Við erum með gott þrek og líður vel. Við vinnum vel saman og því enginn bilbugur á okkur.“

En þurfa þau að stækka hópinn til að mæta álaginu á embættið? „Það vinna allir með okkur. Við tvö með Víði Reynissyni höfum margt fólk með okkur.“ Skilgreint hefur hver taki við störfum þeirra heltist þau úr lestinni; lendi í sóttkví eða veikist.

„Það er ekki gefið upp hver það eru og á borði heilbrigðisráðherra hver yrði landlæknir, en við höfum velt þessu fyrir okkur.“

Bakvarðasveitin þegar virkjuð

Alma segir mikið muna um bakvarðasveitina. Langt sé síðan svæfinga- og

gjörgæslulæknar sem vinni utan Landspítala hafi skráð sig á lista og boðið fram krafta sína. „Það sama á við um svæfinga- og gjörgæsluhjúkrunarfræðinga. Það er gott að vita af því.“ Hún telur augljóst að bakvarðasveit lækna verði kölluð til. Þegar hafi hjúkrunarfræðingar og sjúkraliðar verið kallaðir til á Landspítala.

Á þriðja hundrað heilbrigðisstarfsmanna eru í sóttkví og hlutfallið hærra en almennt hjá landsmönnum. Hvað skýrir það að mati landlækni? „Heilbrigðisstarfsmenn eru virkur hópur,“ bendir hún á. Mörg þeirra voru á skiðum erlendis. Þá hafi komið sjúklingar inn á spítalann með ekki verið með þekkt smit. Svo hafa starfsmenn smitast af öðrum starfsmönnum og því fljótt að fjölga í sóttkví starfsmanna.

Hún bendir þó að færri séu í sóttkví þennan dag en dagana á undan. „Fólk verður vonandi komið úr sóttkví fyrir mesta kúfinn um miðjan apríl.“

Spurð um smithættu heilbrigðisstarfsfólks segir hún hana mesta í litlum nánum

hópum, innan fjölskyldna og vinahópa. Viðeigandi hlífðarbúnaður sé lykilatriði. „Ég hef því biðlað til fólks að klæða sig frekar upp einu sinni of oft en einu sinni of sjaldan,“ segir Alma. Mikilvægt sé að fólk æfi sig í að fara í gallann og úr. Landlæknir beitir sér hart fyrir því að viðeigandi hlífðarbúnaður sé til taks fyrir alla.

„Sóttvarnarlæknir er með neyðarbirgðir.“ Þá hafi meira verið pantað. En verður nóg? „Það er erfitt að fullyrða en mikið er til.“

Landlæknir segir unnið út frá spálíkani Háskóla Íslands. „Við undirbúum okkur undir vestu spá en auðvitað er það þannig að við vonum það besta.“ Hún bindi einnig vonir við að starfsaðferðirnar hér á landi, Covid-deild Landspítala, skili árangri. „Þar er unnið frábært starf. Ef einhver á að geta glímt við þessa veiru erum það við.“